

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet adına görev yapan veya devletin yetkilendirmesi, desteği ve bilgisiyle hareket eden kişiler veya gruplar tarafından gözaltına alınan ya da kaçırılan veya başka herhangi bir biçimde özgürlüklerinden yoksun bırakılan ve gözaltında iken kaybolan vatandaşlarımızın akıbetinin incelenmesi, başlarına gelenlerin tespiti, sorumluların ortaya çıkarılması, Cumartesi Anneleri'nin haklı taleplerine şimdiye kadar neden cevap verilmediğinin ve kimlerin gerçekleri gizlediğinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereği, bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Mehmet Gökdağ
Gaziantep Mv.
M. Orhan Sarıbal

Hilmi YARAYICI
HATAY

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Dr. Ceyhan İRGİL
Bursa Mv.

Erkan Ayden

Bursa Mv.

Ali Yigit

İzmir Mv.

Ömür

Av. Haluk PEKŞEN

İzmir

Dr. Mustafa ARIKULU
Dr. Sevil M. K.

Tanrı ÖZCAN

Bolu Mv.

49.....

GEREKÇE

Hasan Ocak adlı yurttaşımızın gözaltına alındıktan 55 gün sonra işkenceyle öldürülerek kimsesizler mezarlığına gömülen cesedinin 21 Mayıs 1995 tarihinde bulunmasından sonra, 27 Mayıs 1995 tarihinde Galatasaray Lisesi önünde kayıp yakınları ve insan hakları savunucularının başlattığı ve kamuoyunda "Cumartesi Anneleri" olarak bilinen, sivil itaatsizlik eylemi, gözaltındayken yakınları kaybolan kişilerin seslerini duyurma çabalarıdır.

Cumartesi Anneleri'nin her hafta yaptıkları oturma eylemi, emniyet güçlerinin aşırı şiddet içeren tüm engelleme çabalarına rağmen 538. Haftadır. (Temmuz 2015 Tarihi itibarıyla) devam etmektedir. Cumartesi Anneleri'nin oturma eylemleri, 7 Şubat 2009 tarihinden itibaren tekrar başlamış ve İstanbul, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Batman'da kayıp yakınlarıyla beraber halen devam etmektedir.

Ailelerin, gözaltına alındıktan sonra bir daha haber alamadıkları çocuklarına/yakınlarına ne olduğunu öğrenmek ve bu konuda devletten sorumluların ortaya çıkarılmasını istemesi, demokratik hukuk devletlerinde en temel haktır. Ülkemizde ise bu talepler devlet tarafından tam bir görmezden gelme politikası ile gündemden düşürülüp, unutturulmaya çalışılmıştır. Cumartesi Anneleri'nin, çocuklarının gözaltındayken kayboluşuna devletin ilgi göstermesi ve çocuklarının akıbeti ile ilgili iyi yada kötü bir haber alma, gerçeği öğrenme isteklerine, devlet bugüne kadar sadece emniyet güçlerinin aşırı şiddet içeren engelleme çabalarıyla cevap vermiştir.

Demokratik bir ülkede, devlet vatandaşına karşı her türlü eyleminden sorumludur. Devletin temel amacı, vatandaşlarının sağlıklı, güvenli ve insan onuruna yakışır biçimde yaşamasını sağlayabilmektir. Devlet her vatandaşına aynı mesafede yaklaşır, her vatandaşının sorununu çözmek için politikalar üretir.

Ülkemizde ise Cumartesi Anneleri'nin eyleminin nedenlerini anlamak ve kayıp edilen insanların akıbetlerinin araştırılması, sorumluların ortaya çıkarılması ve yargılanması için resmi kanallardan bu güne kadar hiçbir etkili çaba sarf edilmemiştir. Devlet gerçekleri ortaya çıkarmak, olayları aydınlatmak, vatandaşının kafasındaki çok haklı soru işaretlerini gidermek yerine aşırı şiddet uygulatarak, antidemokratik yollarla, Cumartesi Annelerini sindirmeye çalışmıştır.

Bütün insan hakları sözleşmelerinde koruma altına alınan yaşam hakkının keyfi bir biçimde ortadan kaldırılması anlamına gelen zorla kaybetmelerle ilgili BM Bütün Kişileri Zorla Kaybedilmeden Korumak İçin Uluslararası Sözleşme'nin 1. maddesine göre; "Hiç kimse zorla kaybedilmeye maruz bırakılamaz. Fiili savaş durumu, savaş tehdidi, ülke içinde siyasal istikrarsızlık veya başka herhangi bir kamusal acil durum dahil olmak üzere, hangi istisnai koşullar söz konusu olursa olsun, bunlar zorla kaybedilme olayları için gerekçe olarak ileri sürülemez.

Aynı sözleşmenin 2 inci maddesine göre, "zorla kaybedilme" terimi, kişilerin, devlet adına görev yapan veya devletin yetkilendirmesi, desteği ve bilgisiyle hareket eden kişiler veya gruplar tarafından tutuklanması, gözaltına alınması, kaçırılması veya başka herhangi bir biçimde özgürlüklerinden yoksun bırakılması; ardından söz konusu kişilerin kendi fiillerini reddetmeleri veya kaybolan kişinin nerede ve ne durumda olduğunu gizlemeleri ve sonuçta kayıp kişinin hukukun koruması dışında kalması durumunu anlatmak amacıyla kullanılır. İnsan Hakları Derneği verilerine göre sadece 1980-2000 yılları arasında 713 kişi gözaltında iken bir daha kendilerinden haber alınamamıştır. 235 kişiyle Diyarbakır kayıplar listesinde ilk



